

GEBYRSATSER FOR 2012

1: VAR- sektoren

VANN OG AVLØP

TILKNYTNINGSGEBYR

Gruppe 1: 0-649 m² bruksareal (BRA)
Gruppe 2: 650-4999 m² bruksareal (BRA)
Gruppe 3: over 5000 m² bruksareal (BRA)

VANN

Kr 8 270,-
Kr 24 805,-
Kr. 74 415,-

AVLØP

Kr 8 925,-
Kr 26 780,-
Kr 80 335,-

ÅRSAVGIFT, FASTLEDD:

Gruppe 1: 0-649 m² bruksareal (BRA)
Gruppe 2: 650-4999 m² bruksareal (BRA)
Gruppe 3: over 5000 m² bruksareal (BRA)
VARIABEL DEL PR M3:

Kr 795,-
Kr 970,-
Kr 19 845,-
Kr 8,31,-

Kr 895,-
Kr 4 480,-
Kr 22 410,-
Kr 7,85,-

LEIE VANNMÅLER, On= 2,5 m³
LEIE AV VANNMÅLER, On > 2,5 m³

Kr. 300,- pr. år
Kr. 600,- pr. år

GEBYR FOR ØDELSGT/FROSSEN
VANNMÅLER

Kr. 1 000,- + verdi av
ny vannmåler

RENOVASJON:

Hustander med 120 l restavfall /brun/papir/glass/plast

Kr. 2 585,- pr. år

Hustander med 240 l restavfall /brun/papir/glass/plast

Kr. 4 390,- pr. år

Hustander med 120 l restavfall /papir/glass/plast/ kompostbinge

Kr. 2 195,- pr. år

Hustander med 240 l restavfall /papir/glass/plast/ kompostbinge

Kr. 3 730,- pr. år

Fellesløsninger med kompostbinger i stedet for brune dunker gis 15 % reduksjon

Fellesløsninger:

F1: med 120 l restavfall /brun/papir /glass/plast

Kr. 2 585,- pr år

F3: med 240 l restavfall + 2 brune/papir/glass/plast

Kr. 5 170,- pr år

F5: med 660 l restavfall + 6 brune/glass/2x660papir/ plast

Kr. 14 175,- pr år

Fellesløsninger med kompostbinger i stedet for brune dunker gis 15 % reduksjon

Fellesløsning m/nedgravde beholdere (pr. abonnement.)

Kr. 2 195,- pr år

Bleiedunker:

Kr. 445,- pr år

Hytte-renovasjon

Kr. 1 070,- pr år

Byttegebyr for renovasjonsdunker

Kr 110,- pr gang

FEIEGEBYR:

kr.150,- pr år/pipe

SLAMAVSKILLERE

Tømming av private slamavskillere

kr. 695,- pr år

I tillegg til alle satsene kommer 25% merverdiavgift

GRAVEGEBYR:

Behandlingskompensasjon pr utstedt gravemelding i kommunalt areal:

Kr. 1 200,-

2: Gebyr etter vedtekter for kirkegårdene i Gjesdal kommune

TJENESTE	KR. PR ÅR	BESKRIVELSE	
Feste av grav	100,-	Faktureres hvert 4. år	
Stell av grav	1000,-	Inkluderer 4 årlige stell vår sommer høst vinter	Stemor/påskeliljer Sommerblomster Lyng Vintergrønt
Engangskjøp selvvningskasse	500,-		
Kistegrav	3000,-	Faktureres dersom avdøde ikke er bosatt i Gjesdal kommune	
Urnegrav	1000,-	Faktureres dersom avdøde ikke er bosatt i Gjesdal kommune	

3: Forskrift om gebyrregulativ for saksbehandling etter plan- og bygningsloven i Gjesdal kommune - 2012

KAP. 1 - ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Gebyrene er vedtatt av Gjesdal kommunestyre 12.12.2011 med hjemmel i plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 § 33-1.

- §1 **GEBYRET INNBEFATTER**
Gebyret innbefatter saksbehandling, godkjenning av ansvarlige, dokumentkontroll og tilsyn. Gebyret utstedes til tiltakshaver.
- §2 **BETALINGSPLIKT**
Alle som får utført tjenester etter dette regulativ skal betale gebyr. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Ved for sen betaling påløper purregebyr samt forsinkelsesrenter.
- §3 **GEBYRBEREGNINGSTIDSPUNKT / AVREGNING**
Gebyret beregnes på det tidspunkt det fattes et vedtak. Gebyrsatsene ved søknadstidspunkt benyttes.
- §4 **BETALINGSTIDSPUNKT**
- Planbehandling: Gebyret skal være betalt før saken tas opp til førstegangsbehandling.
 - Byggesaker: Når vedtak i forbindelse med rammetillatelse foreligger, faktureres 50 % av fullt gebyr. De resterende 50 % faktureres etter at igangsettingstillatelse er gitt. Gebyr for dispensasjoner faktureres ved rammetillatelse. Ved delte igangsettingstillatelser betales særskilt gebyr for hver gitte tillatelse fra og med nr. 2.
- §5 **GEBYR BEREGNET PÅ ANVENDT TID**
Gebyr for tilsyn i forbindelse med behandling av søknad om tillatelse til tiltak er medtatt i ordinært gebyr.
Gebyr for tilsyn og saksbehandling i forbindelse med avvik fra godkjenning/tilsyn behandling av ulovlig oppført byggetiltak, beregnes etter medgått tid med kr. 800.- pr time. Gebyr som ikke er omhandlet i gebyrregulativet fastsettes på annen måte, beregnes etter medgått tid med kr. 800.- pr time.
- §6 **URIMELIG GEBYR**
Hvis gebyret anses for å være åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader kommunen har hatt med saken, eller anses urimelig av andre grunner, kan rådmannen fastsette et passende gebyr.
- §7 **VED KOMBINERTE BYGG OG ULIKE TILTAKSKLASSER**
Består bygningen av flere funksjoner beregnes gebyret etter den del med størst areal. Ved prosjekter som kommer inn under flere tiltaksklasser beregnes gebyret etter høyeste tiltaksklasse.

§8 REGULERING AV GEBYRSATSER

Gebyrregulativet reguleres normalt ved årsskiftet i forbindelse med behandling av økonomiplanen. Regulativet kan også endres på andre tidspunkt.

Endring kunngjøres i lokalpressen.

§9 AVSLAG

Ved vedtak som medfører avslag på søknad eller melding, blir tiltakshaver kun belastet gebyr for dispensasjonsbehandlingen.

§10 KLAGEADGANG

Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages der gebyrregulativet følges. Rådmannens avgjørelse av søknad om reduksjon av gebyr kan påklages etter reglene i forvaltningsloven.

Forskriften gjelder fra 1.1.2012.

GEBYRREGULATIV FOR OG PLAN- OG BYGGESAKSBEHANDLING I GJESDAL KOMMUNE ÅR 2012

KAP. 2: SÆRSKILTE BESTEMMELSER

2.1	REGULERINGSPLANER	GEBYR
	For areal til og med 2000 m ²	42850
	For areal over 2000 m ² til og med 5000 m ²	61 050
	For areal over 5000 m ² til og med 10000 m ²	72 850
	For areal over 10000 m ² til og med 20000 m ²	91 050
	For areal over 20000 m ² betales et tillegg på	kr. 1070,- pr. påbegynt 1000 m ²
	Tilleggsgebyr for bygningsareal (BRA)	kr.640,- pr. 100 m ² tillatt BRA

2.2	MINDRE ENDRINGER AV REGULERINGSPAN	GEBYR
	For areal til og med 2000 m ²	11 800
	For areal over 2000 m ² til og med 5000 m ²	18 750
	For areal over 5000 m ² til og med 10000 m ²	24 650
	For areal over 10000 m ²	36 450

2.3	KONSEKVENsutREDNING	GEBYR
		75 % av gebyret for tilsvarende reguleringsplan

§ 20-1	TILTAK SOM KREVER SØKNAD OG TILLATELSE	TILTAKS- KLASSE 1 og 2	TILTAKS- KLASSE 3
	I tillegg til basisgebyr betales et arealgebyr på kr. 11,0 pr. m ² bruksareal BRA. For garasjer byggemeldt sammen med bolig betales kun arealgebyr.		
2.4	BOLIGER		
	BASISGEBYR		
a.	Ren enebolig (111, 113)	10 000	
b.	Enebolig med hybel/sokkelleilighet (112)	12 000	
c.	Tomannsbolig (121-124)	12 000	
d.	Rekkehus, pr. boenhet (131,133)	5 000	
e.	Andre småhus (ikke over 4 leiligheter pr. hus) (136)	15 000	
f.	Tilbygg/påbygg, tiltak a-e ≤ 50m ² BRA/BYA Tilbygg/påbygg > 50 m ²	3000 5000	
g.	Ombygging (ikke hovedombygging) tiltak a-e	5 000	
h.	Ombygging tiltak a-e ≥50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)		
i.	Bygg i 2 etasjer med 5 eller flere leiligheter (141, 144)	20 000	28 000
j.	Terrassehus, pr. boenhet (135)	5 000	
k.	Boligbygg 3 og 4 etg (142,145)	28 000	33 000
l.	Boligbygg 5 etg el.mer (143,146)	40 000	50 000
m.	Bygning for bofellesskap (151, 152, 159)	15 000	18 000
n.	Tilbygg / påbygg, tiltak i-m	10 000	13 000
o.	Ombygging tiltak i-m < 50 % av totalt BRA	10 000	13 000
p.	Ombygging tiltak i-m ≥50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)		
2.5	VERKSTED OG INDUSTRIBYGG	TILTAKS- KLASSE 1 og 2	TILTAKS- KLASSE 3
	BASISGEBYR		
a.	Etasjebygg for fabrikk eller verksted (211, 212)	30 000	40 000
b.	Etasjebygg for fabrikk eller verksted kombinert med kontor	30 000	40 000
c.	Andre industribygg (214, 216, 219)	30 000	40 000
d.	Kraftstasjon (221, 229)	30 000	40 000
e.	Transformatorstasjon (223)	3 000	
f.	Tilbygg / påbygg tiltak a-d < 200 m ² BRA	10 000	15000
	Tilbygg / påbygg tiltak a-d 200 m ² - 600 m ² BRA	15 000	20 000
	Tilbygg / påbygg tiltak a-d > 600 m ² BRA	20 000	25 000

§ 20-1	TILTAK SOM KREVER SØKNAD OG TILLATELSE	TILTAKS- KLASSE 1 og 2	TILTAKS- KLASSE 3
g.	Ombygging tiltak a-e < 50 % av totalt BRA	15 000	20 000
h.	Ombygging tiltak a-e ≥50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)		
2.6	KONTOR-, FORRETNINGS- ELLER ANDRE NÆRINGSBYGG	TILTAKS KLASSE 1 og 2	TILTAKS KLASSE 3
	BASISGEBYR		
a.	Kontorbygg og administrasjonsbygg (311)	35 000	45 000
b.	Varehus og andre butikkbygg (321, 322)	35 000	45 000
c.	Ekspedisjonsbygg og terminaler (411-416, 419)	35 000	45 000
d.	Lagerbygg og garasjebygg (231- 233, 239, 429, 431, 439)	20 000	30 000
e.	Bensinstasjoner (323)	20 000	30 000
f.	Annet bygg for kontor, forretning m.m. (312, 313,319, 329, 330)	20 000	30 000
g.	Tilbygg / påbygg tiltak a-f, < 200 m ² BRA	10 000	15 000
	Tilbygg / påbygg tiltak a-f, 200 m ² - 600 m ² BRA	15 000	20 000
	Tilbygg / påbygg tiltak a-f, > 600 m ² BRA	20 000	25 000
h.	Ombygging tiltak a-f, < 50 % av totalt BRA	15 000	20 000
i.	Ombygging tiltak a-f ≥50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)		
2.7	HOTELL OG RESTAURANTBYGG	TILTAKS KLASSE 1 og 2	TILTAKS KLASSE 3
	BASISGEBYR		
a.	Hotell (511, 512, 519, 521, 522, 523)	40 000	55 000
b.	Andre bygg (529, 531, 532, 533, 539)	40 000	55 000
c.	Tilbygg / påbygg tiltak a-b	25 000	35 000
d.	Ombygging tiltak a-b < 50 % av totalt BRA	25 000	35 000
e.	Ombygging tiltak a-b ≥50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)		
2.8	BYGG FOR OFFENTLIGE OG PRIVATE TJENESTER	TILTAKS KLASSE 1 og 2	TILTAKS KLASSE 3
	BASISGEBYR		
a.	Bygg for undervisning og forskning (613 – 616, 619)	45 000	62 000
b.	Barnehager (612)	15 000	30 000
c.	Sykehus, sykehjem (719, 721-723, 729)		62 000
d.	Omsorgsboliger, pr. boenhet	4 000	
e.	Kirke, kapell med mer (671-675, 679)	40 000	50 000
f.	Samfunnshus/forsamlingshus (662)	40 000	50 000
g.	Teater/kino/konsertbygg (661, 663)	40 000	50 000
h.	Idrettsbygg (651-655, 659)	40 000	50 000
i.	Andre bygg for offentlige og private tjenester	40 000	50 000
j.	Tilbygg / påbygg tiltak a-i < 200 m ² BRA	10 000	15 000
	Tilbygg / påbygg tiltak a-i, 200 m ² - 600 m ² BRA	15 000	20 000
	Tilbygg / påbygg tiltak a-i, > 600 m ² BRA	20 000	25 000

§ 20-1	TILTAK SOM KREVER SØKNAD OG TILLATELSE	TILTAKS- KLASSE 1 og 2	TILTAKS- KLASSE 3
k.	Ombygging tiltak a-i < 50 % av totalt BRA	10 000	15 000
l.	Ombygging tiltak a-i ≥50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)		
2.9	ANDRE BYGG	TILTAKS KLASSE 1 og 2	TILTAKS KLASSE 3
	BASISGEBYR		
a.	Fritidsbolig, uten forhåndsgodkjent plan (161-163)	10 000	
b.	Fritidsbolig, med forhåndsgodkjent plan (161-163)	8 000	
c.	Camping-/utleiehytte, uten forhåndsgodkjent plan, pr. enhet (524)	7 000	
d.	Camping-/utleiehytte, forhåndsgodkjent plan, pr. enhet	30 00	
e.	Garasje/carport/uthus/naust på boligeiendom.	3 000	
f.	Garasje/uthus/anneks til fritidsbolig, naust (182, 183)	3 000	
g.	Driftsbygninger > 1000 m ² BRA. Det betales ikke arealgebyr for denne posten.	10000	
h.	Andre bygg	3 000	
i.	Tilbygg / påbygg tiltak a-h	3 000	
j.	Ombygging tiltak a-h < 50 % av totalt BRA	3 000	
k.	Ombygging tiltak a-h ≥50 % av totalt BRA betales som for nybygg (hovedombygging)		
2.10	DISPENSASJONER		
a.	Enkle dispensasjoner uten høring	4000	
b.	Dispensasjonsbehandling som krever høring uten politisk behandling	10 000	
c.	Dispensasjonsbehandling som krever høring og politisk behandling	20 000	
2.11	MINDRE ENDRINGER	TILTAKS KLASSE 1 og 2	TILTAKS KLASSE 3
	BASISGEBYR		
a.	Endring av tiltak/reviderte tegninger med små endringer i areal. Ved større endringer beregnes gebyr som ved ombygging	10 % av fullt gebyr i vedk. kategori	10 % av fullt gebyr i vedk. kategori
2.12	ANDRE TILTAK		
	BASISGEBYR		
a.	Bruksendring, 80 % av fullt gebyr i vedkommende kategori		
b.	Riving av bygning ≤100 m ² BRA	3 000	
c.	Riving av bygning ≥100 m ² BRA inkl. behandling av avfallsplan og miljøsaneringsbeskrivelse	4 500	
d.	Avfallsplan	3 000	
e.	Fasadeendring	3 000	
f.	Tekniske installasjoner	3 000	
g.	Innhegning, gjerde, støyskjerm	3 000	
h.	Skilt og reklameinnretning	3 000	
i.	Mindre avløpsanlegg < 50 personenheter PE	3 000	

§ 20-1	TILTAK SOM KREVER SØKNAD OG TILLATELSE	TILTAKS- KLASSE 1 og 2	TILTAKS- KLASSE 3
j.	Mindre avløpsanlegg > 50 personenheter PE	10 000	
k.	Mindre omregulering/kjøp av tilleggsareal	UTGÅR	UTGÅR
l.	Fradeling av eiendom iht reguleringsplan (Maks behandlingsgebyr pr søknad kr. 20 000)	5 000	
m.	Fradeling av eiendom ikke fastlagt i reguleringsplan (Maks behandlingsgebyr pr søknad kr. 40 000)	10 000	
n.	Varige konstruksjoner/anlegg, basseng, støttemurer, brygge og vesentlige terrenginngrep	4 000	
o.	Våtrom	3 000	
p.	Forelegging av planer om tiltak (Nettstasjoner, trafokiosker)	3 000	
q.	Andre søknadspliktige tiltak etter § 20-1 og som ikke er nevnt ovenfor	3 000	
2.13	GODKJENNING AV ANSVARSRETT		
	BASISGEBYR Det beregnes gebyr for hvert tiltak det søkes om		
a.	Ved lokal godkjenning (pr. foretak)	800	
b.	Ved sentral godkjenning (pr. foretak)	500	
c.	Personlig ansvarsrett (fagperson)	800	
2.14	DELT IGANGSETTING Det tas et gebyr på kr. 1 000,- for igangsetting nr. 2, 3, 4 osv.		
2.15	FERDIGATTEST ELDRE BYGG For bygg over 5 år tas et gebyr på kr. 1 000,-		

§ 20-2 2.16	Tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver	GEBYR
a)	Mindre tiltak på bebygd eiendom	3 000
b)	Alminnelige driftsbygninger i landbruket ≤1000 m ² bruksareal (BRA)	3 000
c)	Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg	3 000
d)	Andre mindre tiltak	3 000

4: Gebyrer for arbeider etter matrikkelloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:

- 6.1 Oppretting av matrikkelenhet
- 6.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn
areal fra 0 – 500 m ²	kr 14 950.-
areal fra 501 – 2000 m ²	kr 17 100.-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr 500.-
Punktffeste: kr.7250.-	
Maks gebyr: (pr.ny grunneiendom/festegrunn)	kr. 40 000.-
- 6.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn
areal fra 0 – 500 m ²	kr 7 450.-
areal fra 501 – 2000 m ²	kr 8 500.-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr 300.-
Punktffeste: kr.7250.-	
Maks gebyr:	kr.40 000.-
- 6.1.3 Oppretting av uteareal på eierseksjon
Gebyr for tilleggsareal pr. eierseksjon	
areal fra 0 – 50 m ²	kr 7 400.-
areal fra 51 – 250 m ²	kr 9 500.-
areal fra 251 – 2000 m ²	kr 10 700.-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	Kr 500,-
- 6.1.4 Oppretting av anleggseiendom
Gebyr for oppretting av anleggseiendom	
areal fra 0 – 2000 m ²	kr 25 750.-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	Kr 1 000,-
- 6.1.5 Registrering av jordsameie
- Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid. – se pkt 6.9
- 6.2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning
- Viser til 6.1.1, 6.1.2, 6.1.4 og 6.1.5. I tillegg kommer et tilleggsgebyr på 2500.- .
- 6.2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering
- Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 6.1 og 6.2
- 6.3 Grensejustering
- 6.3.1 Grunneiendom
- Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.
areal fra 0 – 250 m ²	kr 4 200.-
areal fra 251 – 500 m ²	kr 6 300.-

6.3.2 Anleggseiendom

En anleggseiendom kan justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens arealet, men den maksimale grensen settes til 1000 m²

areal fra 0 – 250 m ²	kr 10 700,-
areal fra 251 – 1000 m ²	kr 13 800,-

6.4 Arealoverføring

6.4.1 Grunneiendom

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres.

Arealoverføring utløser dokumentavgift

areal fra 0 – 250 m ²	kr 10 700,-
areal fra 251 – 500 m ²	kr 13 800,-

arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m² medfører en økning av gebyret på kr 1 000,-

6.4.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan areal som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Arealet kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende areal.

areal fra 0 – 250 m ²	kr 14 900,-
areal fra 251 – 500 m ²	kr 19 200,-

arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m³ medfører en økning av gebyret på kr 1 500,-

6.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

For inntil 2 punkter	kr 1 350,-
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	kr 250,-

6.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter

For inntil 2 punkter	kr 5 150,-
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	kr 600,-

Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid, se pkt 6.9.

Skal alle grenser for en eiendom klarlegges så skal det betales gebyr etter pkt. 6.1.1

6.7 Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan Rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

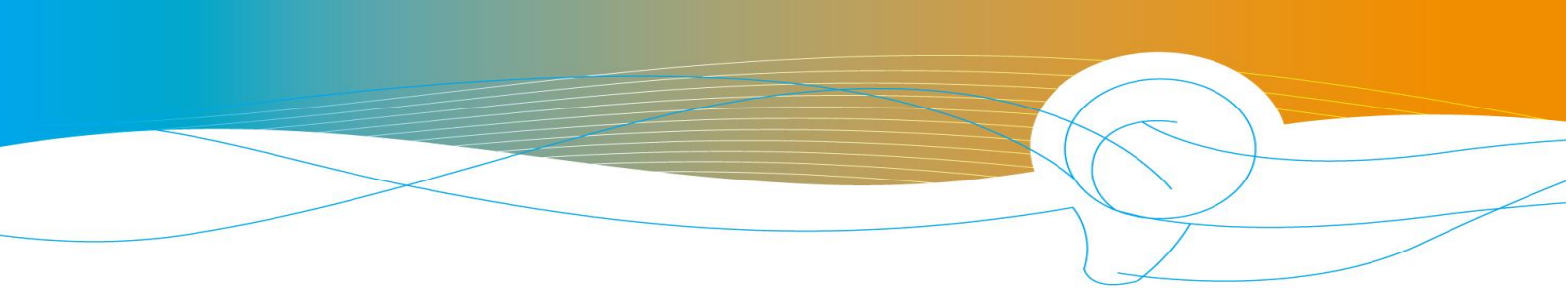
6.8 Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider	kr 175,-
Matrikkelbrev over 10 sider	kr 350,-

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen

6.9 Andre oppgaver

For arbeider som som ikke passer inn i klassene over, vil arbeid bli fakturert slik :
Ingeniør / konsulent kr 645.- pr.time

6.10 Kostnader for innhenting av grunnboksinformasjon

I en sak der kommunen må innhente informasjon fra grunnboken ved bestilling av slik informasjon, vil slike kostnader bli lagt til de andre gebyrkostnadene (ref. MDs rundskriv T-5/09).

6.11 Betalingsbestemmelser

Betaling skjer etter det gebyrregulativ og de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet.

Betaling kan kreves før forretning berammes eller annet arbeid igangsettes, men skal kreves før dokumentet tinglyses.

Gebyrsetter inkluderer hjelpemannskap, bilgodtgjørelse, administrasjonsutgifter, merkemateriell og merking av grenser, tinglysingsgebyr kommer i tillegg.

Ved beregning av gebyr etter anvendt tid, skal bilgodtgjørelse etter statens satser samt utgifter til merkemateriell komme i tillegg.

